

JULES MASSENET

(1842–1912)

MANON

Opéra comique o pěti dějstvích

První dějství

Do hostince v Amiensu přichází veselá a hladová společnost. Mladý šlechtic de Brétigny, postarší prostopášník Guillot de Morfontaine a tři koketní dívky Poussette, Javotte a Rosette se snaží přivolat hostinského a dostat něco k snědku. Poté co jsou královsky obslouženi a uvedeni do hostince, přichází v doprovodu dvou gardistů oficír Lescaut. Má za úkol počkat zde na příjezd své sestřenky Manon z Arrasu a na přání jejích rodičů dopravit tuto mladou dívku do kláštera. Přijíždí dostavník a v davu cestujících se objeví Manon. Sám Lescaut je překvapen krásou a půvabem své svěřenkyně, jež je na své první cestě omámena velkým světem. Jen co se Lescaut vzdálí pro její zavazadla, zahlédne dívku Guillot a začne ji neomaleně svádět nabídkou peněz a svého kočáru. Jeho plány však překazí Lescautův návrat. Poté co sestřence udělá kázání, jde se oddat vlastní neřesti ve hře. Přichází mladý rytíř des Grieux a při prvním pohledu na krásnou Manon vzplane jinošskou láskou. Mladý pár ve vzájemném okouzlení využije Lescautovy nepřítomnosti a v kočáru zhrzeného Guillota uprchne do Paříže. Když Lescaut zjistí zmizení své sestřenky, obviní veřejně z jejího únosu Guillota, jenž potupen před zraky lidí slibuje svou pomstu.

Druhé dějství

Ve svém skromném pařížském bytě užívají milenci plnými doušky tolik vytoužené samoty a svobody. Des Grieux je rozhodnut oženit se s Manon a píše otcí, aby mu dal své požehnání. Milenci společně čtou dopis, avšak tato idyla je přerušena vpádem Lescauta a de Brétignyho. Lescaut velice ostře žádá na des Grieuxovi vysvětlení a de Brétigny využívá vzrušeného dialogu dvou mužů k pokoušení Manon nabídkou své lásky, bohatství a slávy. Zmatenou dívku přesvědčuje o marnosti její lásky k des Grieuxovi a zjeví jí, že starý hrabě poručil svého syna od ní odvésti třeba násilím. Milenci zůstávají opět sami. Des Grieux zdaleka netuší, že jsou to poslední chvíle s jeho zbožňovanou Manon, jež se, zlákána bohatstvím a vidinou vzrušujícího života, rozhodne opustit svou lásku.

Třetí dějství

Na slavnosti konající se na promenádě Cours la Reine si Manon radostně užívá přepychu a obdivu rozmařilé pařížské společnosti. Zcela náhodně zaslechne vyprávění starého hraběte des Grieuxe o osudu jeho jediného syna, jenž se uzavřel světu ve zdech semináře St. Sulpice a není více rytířem, nýbrž abbém. Manon přemohou city k někdejšímu milenci, bez rozmýšlení opouští svou společnost a vydává se za ním.

V semináři St. Sulpice se mladý abbé des Grieux a jeho kázání těší obdivu a bázni věřících. Hrabě navštíví svého syna a snaží se mu vymluvit cestu církevního života, ale mladíkovo srdce, zlomeno Manoninou zradou, se zdá být již pevně odhodláno. Setkání s kající se Manon a vyznání její vroucí lásky však nakonec zlomí jeho vůli. Des Grieux podléhá citům, zapomíná na zradu a uprchne se svou milovanou ze semináře.

Čtvrté dějství

Kasino hotelu Transylvanie se hemží lidmi, jež sem zlákal hazardní hraní, a nechybí mezi nimi ani Lescaut s Guillotem a přáteli. Přichází také Manon s des Grieuxem. Jelikož přišli o své jmění, Manon naléhá na des Grieuxe, aby se jej pokusil znovu nabýt ve hře. Rytíř se nejprve zdráhá, avšak nakonec se podvolí a přijímá Guillotovu výzvu ke hře. Manon se zatím opájí večírkem. Des Grieuxovo neúnavné štěstí ve hře rozzuří jeho oponenta, který na něj již beztak žárlí kvůli Manon. Nařkne mladíka z podvodu a s hrozbou odplaty zmizí z kasina. Dříve než je Manon schopna přimět des Grieuxe k odchodu, vrací se Guillot v doprovodu hraběte des Grieuxe a policie. Mladíkův otec je šokován přítomností svého syna v takovém lokále a vyčítá mu neřestný život, jenž vede s Manon. Prosby mladého páru jej neobměkčí a oba je nechává zatknout.

Páté dějství

Osud lehkovážné, a přece tak okouzující Manon je zpečetěn; má být deportována do zaoceánských kolonií. Plán vysvobodit ji silou z transportu do Le Havru ztroskotá, ale Lescautovi se povede úplatkem domluvit setkání mladého páru. Manon je však změněna. Její křehké zdraví bylo podlomeno krutými útrapami ve vězení a dívka umírá v náruči nešťastného milence. Její poslední vyznání a prosba za odpuštění náleží tomu, jehož opravdu milovala – rytíři des Grieuxovi.